
Analiza economică a veniturilor și cheltuielilor

Drd. Maria MIREA (*mirea_maria@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

Datorită implicațiilor fiscale, veniturile și cheltuielile înregistrate în contabilitatea unei societăți comerciale necesită o atenție deosebit de mare din partea managerilor și a contabililor. Diferența dintre veniturile și cheltuielile înregistrate în contabilitate reprezintă profitul contabil. Pentru a calcula profitul fiscal sunt respectate reguli care au variat în timp odată cu modificările legislative legate de calculul impozitului pe profit. Pe lângă importanța lor fiscală, veniturile și cheltuielile oferă, prin analiza economică a lor, informații importante despre modul în care au fost utilizate resursele unității și despre rezultatele obținute.

Cuvinte cheie: *analiză, venituri, cheltuieli, eficiență, profit, modernizare, creșteri salariale.*

Clasificarea JEL: *D31, G14*

Introducere

Analiza economică a veniturilor și cheltuielilor are o importanță majoră pentru managementul intern al societății comerciale. Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor numită și contabilitatea managerială a întreprinderii oferă informații menite să sprijine conducerea în luarea celor mai potrivite măsuri în scopul eficientizării diferitelor categorii de cheltuieli și a maximizării veniturilor asigurând astfel competitivitatea societății comerciale în mediul economic.

Analiza microeconomică are ca obiect studiul agentului economic individual, al societății comerciale privită ca producător de bunuri și servicii. La acest nivel, analiza urmărește stabilirea echilibrului financiar ținând cont de raporturile care se stabilesc pe piața produselor și a factorilor de producție. Analiza economico-financiară are un rol de diagnoză și reglare a activității societății comerciale ca sistem. Subliniem faptul că prin intermediul analizei economico-financiare se realizează descoperirea și mobilizarea resurselor interne.

Literature review

Anghel (2015) a utilizat instrumentarul statistic pentru analiza rezultatelor firmei. Anghel (2013) a cercetat un model statistic de studiu al performanței întreprinderii. Anghelache și Anghel (2016) au analizat indicatorii statistici aplicați în studiul performanței entităților economice. Anghelache și

Anghel (2014) au expus principalele metode și modele de analiză la nivel micro și macroeconomic. Anghelache, Anghelache și Kralik (2012) au analizat un model privind performanța unei societăți comerciale. Anghelache (2010) a examinat principalele performanțe și riscuri financiare. Anghelache (2006) a tratat aspecte legate de analiza diagnostic a performanțelor unei întreprinderi. Capanu și Anghelache (2000) au prezentat indicatorii statistici utilizați în analizele economice. David-Sobolevschi (2015) a abordat aspecte referitoare la studiul cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor unui agent economic. Dumbravă (2010) a analizat o serie de modele utilizate în măsurarea performanțelor unei societăți comerciale. Aspecte ale analizei economico-financiare la nivel de entitate economică sunt abordate de Gheorghiu (2012), precum și de Spătaru (2011).

Metodologia cercetării, date, rezultate și discuții

Elementele de cheltuieli și venituri din cadrul contului de profit și pierdere sunt rezultatul contabilității de angajamente care constă în înregistrarea acestora la momentul facturării, și nu în momentul încasării, respectiv plății lor. În consecință, contul de profit și pierdere reflectă fluxurile de numerar potențiale, mărimea rezultatului net al exercițiului fiind diferită de numerarul efectiv existent în trezoreria societății comerciale.

O serie de intrări și ieșiri de numerar nu tranzitează conturile de venituri și cheltuieli, alimentând în mod direct rubricile corespunzătoare din cadrul bilanțului societății comerciale.

Situațiile financiare, contul de profit și pierdere și bilanțul cu modificările înregistrate, reflectă în mod direct sau indirect volumul fluxurilor de numerar implicate în procesul de producție.

Rentabilitatea economică reprezintă rentabilitatea ansamblului capitalurilor investite, mărimea acesteia fiind legată de nivelul rentabilităților obținute de fiecare investitor de capitaluri în parte. Dacă generalizăm și considerăm că investitorii de capitaluri se reduc la două mari categorii – acționarii și creditorii – rentabilitatea economică poate fi estimată pornind de la rentabilitățile obținute de aceștia. Ca atare, aceasta poate fi calculată ca o medie ponderată a rentabilității capitalurilor proprii, respectiv a celor împrumutate. Ponderile reprezintă proporția fiecărui tip de capital în totalul capitalurilor atrase pentru finanțarea activităților sale.

Principalele aspecte abordate în vederea realizării prezentului studiu de caz, se referă la analiza comparativă a veniturilor și cheltuielilor pe o perioadă de 5 ani, respectiv 2014 și 2018, realizate de o unitate economică care își desfășoară activitatea într-o clădire monument istoric aflată în centrul orasului București.

• **Analiza cheltuielilor realizate în perioada 2014 – 2018**

În tabelul nr. 1 sunt prezentate valori absolute ale cheltuielilor unității economice supuse analizei în perioada 2014-2018.

Valori absolute ale cheltuielilor

Tabelul nr. 1

Categorii de cheltuieli	2014	2015	2016	2017	2018
Cheltuieli privind mariile prime si marfurile	317885	352753.95	336941.5	351654.9	231097.9
Cheltuieli privind utilitatile si serviciile prestate de t	269874.2	308250.91	282839	238269	56989.59
Cheltuieli privind salariile	559807	584594	619780.4	589923.9	300484.7
Alte cheltuieli	88932.63	81297.87	81287.7	104202.1	7605.71
Total	1236499	1326896.7	1320849	1284050	596177.9

În tabelul următor sunt cuprinse date cu privire la structura cheltuiilor în perioada 2014-2018.

Ponderi ale cheltuielilor

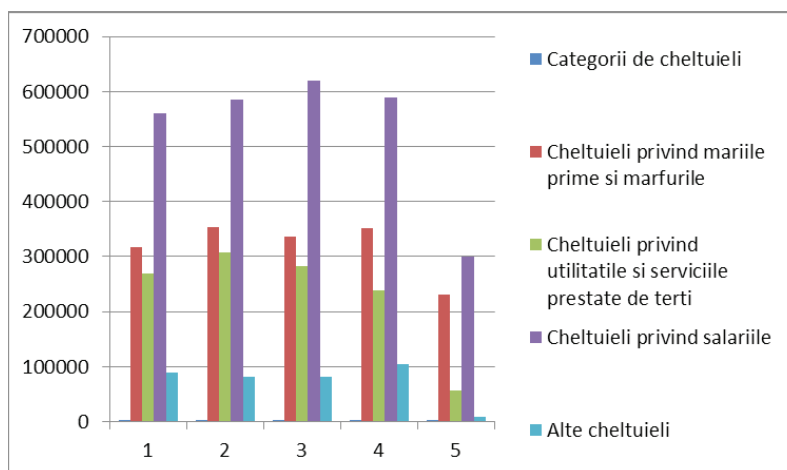
Tabelul nr. 2

Categorii de cheltuieli	2014	2015	2016	2017	2018
Cheltuieli privind mariile prime si marfurile	25.70847	26.584884	25.50947	27.38639	38.76324
Cheltuieli privind utilitatile si serviciile prestate de t	21.82567	23.230965	21.41343	18.55605	9.559159
Cheltuieli privind salariile	45.27356	44.057234	46.9229	45.94244	50.40185
Alte cheltuieli	7.192294	6.1269177	6.154203	8.115112	1.275745
Total	100	100	100	100	100

Din analiza datelor de mai sus, se constată că ponderea cea mai mare este deținută de cheltuielile salariale chiar și în situația în care, din pacate, aproximativ 60% din salariile angajaților sunt la nivelul salariului minim pe economie și aproximativ 20% din salarii sunt încadrați cu un salariu puțin peste 2100 lei.

Reprezentarea grafica a diferitelor categorii de cheltuieli comparativ pe o perioada de 5 ani

Figura nr. 1

• Analiza veniturilor realizate in perioada ianuarie 2014 – iunie 2018

În tabelul următor sunt evidențiate veniturile realizate de agentul economic analizat, în perioada 2014-2018, pe categorii de venituri.

Veniturile realizate în perioada 2014-2018 in valori absolute

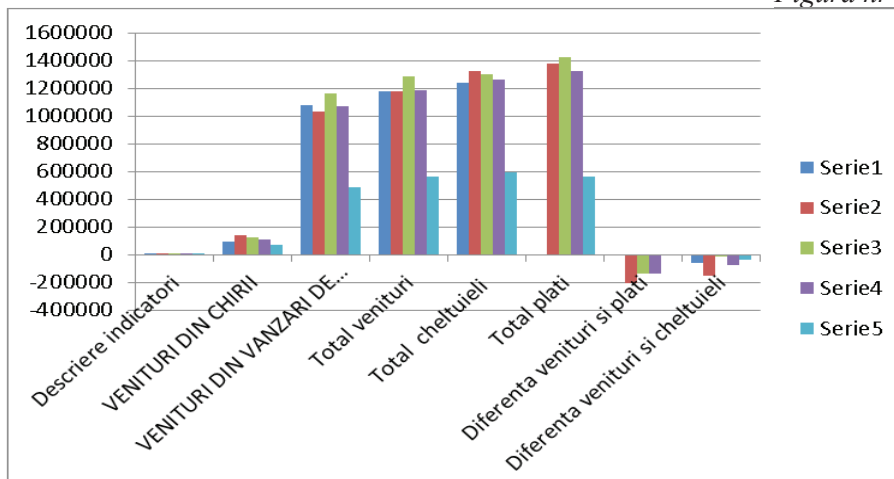
Tabelul nr. 3

Descriere indicatori	2014	2015	2016	2017	2018
VENITURI DIN CHIRII	95834.34	141676.26	123802.7	111975.96	71755.95
VENITURI DIN VANZARI DE BUNURI SI SERVICII	1080475.82	1032634.52	1164947.75	1073511.06	487309.27
Total venituri	1176310.16	1174310.78	1288750.45	1185487.02	559065.22
Total cheltuieli	1236498.78	1326896.73	1300527.11	1261259.03	596177.85
Total plati		1380542.45	1427721.33	1326259.12	562832.92
Diferenta venituri si plati		-206231.67	-138970.88	-140772.1	-3767.7
Diferenta venituri si cheltuieli	-60188.62	-152585.95	-11776.66	-75772.01	-37112.63

Deficitul înregistrat în anul 2017 de 75772.01 lei, este cel mai mare din perioada analizată. Urmează anul 2014 cu un deficit de 60188.62 lei.

**Reprezentarea grafica a veniturilor , cheltuielilor și a deficitelor
înregistrate comparativ pe o perioada de 5 ani**

Figura nr 2

Marja Comercială nu asigură profitabilitatea corespunzătoare desfășurării în bune condiții a activității economice.

Marja comercială in perioada 2014-2018

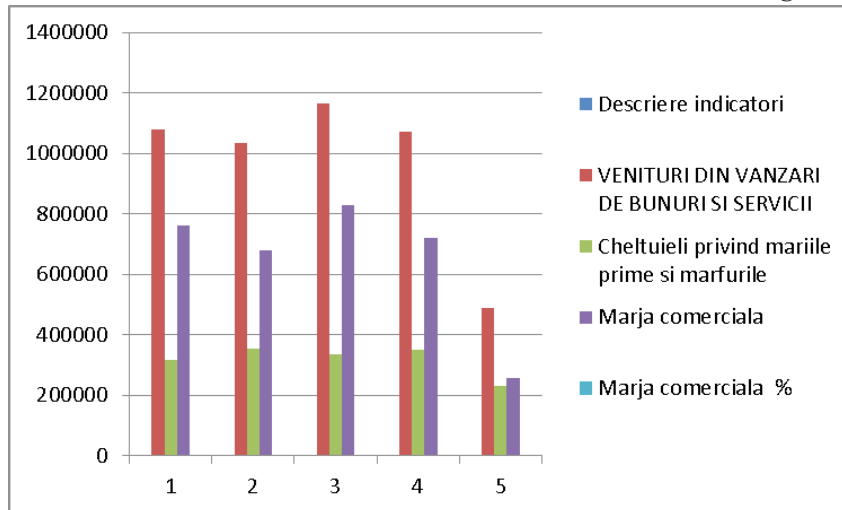
Tabelul nr. 4

Descriere indicatori	2014	2015	2016	2017	2018
VENITURI DIN VANZARI DE BUNURI SI SERVICII	1080475.82	1032634.52	1164947.75	1073511.06	487309.27
Cheltuieli privind marile prime si marfurile	317884.95	352753.95	336941.46	351654.94	231097.88
Marja comerciala	762590.87	679880.57	828006.29	721856.12	256211.39
Marja comerciala %	70.57917039	65.83941916	71.07668906	67.2425415	52.57675275

Marja comercială cuantifică nivelul de performanță financiară înregistrat de societate din activitatea comercială. Ca modalitate de calcul, indicatorul trebuie să țină cont de toate veniturile și cheltuielile legate de activitatea de comercializare a mărfurilor. Marja comercială reprezintă diferența dintre vânzările de mărfuri și costul de cumpărare a mărfurilor vândute.

Reprezentarea grafica a veniturilor, cheltuielilor si a marjei comerciale, comparativ pe o perioada de 5 ani

Figura nr 3

Rezultatul din exploatare este calculat și raportat de către societate în cadrul situațiilor sale financiare și reprezintă diferența existentă între veniturile și cheltuielile totale implicate de activitatea de exploatare a societății comerciale. Acest sold intermediar de gestiune este influențat de politica de investiții a societății comerciale și ne arată în mod indirect suma din resursele create prin activitatea de exploatare direcționată către menținerea dotărilor materiale ale societății comerciale. Nivelul rezultatului de exploatare ne oferă informația privind mărimea resurselor determinate de activitatea de exploatare pe care societatea comercială se poate baza pentru acoperirea cheltuielilor sale financiare. Resursele acumulate din activitatea de exploatare, la care se adaugă eventual veniturile financiare obținute de către societatea comercială, ar trebui să depășească nivelul cheltuielilor financiare ale acesteia. În caz contrar va avea loc un transfer de valoare de la proprietari către creditorii societății comerciale. În condițiile în care se înregistrează pierderi, surplusul de cheltuieli ce a dus la această situație este suportat de către proprietari în contul profiturilor viitoare așteptate (pierderea este reportată pentru exercițiul financiar viitor). Dacă însă societatea comercială continuă să obțină pierderi și în exercițiile financiare următoare, averea acumulată de proprietari în perioadele anterioare de profitabilitate a societății comerciale, reprezentată de valoarea capitalurilor proprii ale acesteia, riscă să se diminueze.

Profitabilitatea calculată în funcție de locurile la masă deținute de unitate este redată în tabelul de mai jos. Acestea sunt în număr de 100 în

interiorul clădirii și aproximativ 60 de locuri în gradină, utilizate doar cel mult 6 luni pe an.

Profitabilitatea în funcție de locurile la masa

Tabelul nr. 5

Descriere indicatori	2014	2015	2016	2017	2018
Total venituri estimate	1276310.16	1374310.78	1388750.45	1285487.02	599065.22
Total venituri realizate	1176310.16	1174310.78	1288750.45	1185487.02	559065.22
Numarul mediu de locuri masa	160	160	160	160	160
Profitabilitatea pe in loc masa realizata	7351.9385	7339.442375	8054.690313	7409.293875	3494.157625
Profitabilitatea pe in loc masa estimata	7976.9385	8589.442375	8679.690313	8034.293875	3744.157625
Diferenta pe fiecare loc masa	-625	-1250	-625	-625	-250

Societățile comerciale pot practica două politici fundamentale în domeniul vânzărilor, orientată spre satisfacerea unui număr cât mai mare de clienți sau bazată pe prețuri mari, profitabilitatea fiind asigurată pe seama unui număr redus de vânzări.

Cele mai uzuale rate sunt cele exprimate în funcție de cifra de afaceri. Există două modalități de exprimare a acestor indicatori, respectiv ca număr de rotații prin cifra de afaceri pe parcursul unui exercițiu și ca durată (în zile) a unei rotații.

Analiza utilizării intensive a factorului uman se realizează prin productivitatea muncii care reflectă eficiența cu care este folosit factorul uman. Fiind un indicator de eficiență, compară efortul depus cu efectul obținut, adică $\bar{w} = \frac{Q}{T}$ (forma directă de exprimare) și arată care este volumul de producție ce revine în medie pe unitatea de cheltuială. Productivitatea muncii poate fi calculată și după relația $\bar{w} = \frac{T}{Q}$, care este forma indirectă de exprimare și arată care este consumul de muncă ce revine pe unitatea de producție în medie.

Indicatorii productivității medii a muncii se calculează anual, lunar, zilnic sau orar după relația:

$$\bar{w}_i = \frac{Q_i}{T_i}$$

în care:

w_i = productivitatea medie a muncii;

Q_i = producția obținută în perioada de timp considerată (an, lună, zi sau oră).

T_i = volumul de timp/muncă cheltuit (personal, om-zile sau om-ore).

Utilizarea completă a timpului de muncă, alături de asigurarea cu personal din punct de vedere cantitativ, constituie căi de utilizare extensivă a forței de muncă și de creștere a producției.

Productivitatea muncii

Tabelul nr. 6

Descriere indicatori	2014	2015	2016	2017	2018
Total venituri estimate	1276310,16	1374310,78	1388750,45	1285487,02	599065,22
Total venituri realizate	1176310,16	1174310,78	1288750,45	1185487,02	559065,22
Numarul mediu de locuri masa	25,00	25,00	27,00	21,00	20,00
Profitabilitatea pe angajat realizata	47052,41	46972,43	47731,50	56451,76	27953,26
Profitabilitatea pe angajat estimata	51052,41	54972,43	51435,20	61213,67	29953,26
Diferenta pe fiecare loc masa	-4000,00	-8000,00	-3703,70	-4761,90	-2000,00

În prezent, numarul de angajați este în scadere datorită, pe de o parte, salariului de încadrare mic, dar și datorită dificultăților economice, financiare și de organizare cu care se confruntă unitatea.

Concluzii

Din studiul acestui se desprind o serie de concluzii atât teoretice cât și practice. Astfel, se constată că analiza fundamentează calculele după orizontul de timp, în analiză pe termen scurt (un an, un semestru, o lună) și vizează conducerea operativă a agentului economic sau analiză pe termen lung (între 3-5 ani), care urmărește evoluția pe termen lung a fenomenului și este folosită de managementul strategic al societății comerciale.

În analiza (statică și dinamică) a evoluției producției la nivelul unei societăți comerciale se pot utiliza o serie de metode statistico – matematice, precum: metoda seriilor cronologice, metoda indicilor. Pentru managementul companiei, apare necesar de dimensionat sistemul de indicatori obtenabili, care să asigure profunzimea și cuprinderea necesară a analizei economico-financiare.

Considerăm că se impun măsuri urgente de eficientizare a activității. Modernizarea echipamentelor aparatelor și instalațiilor de lucru precum și găsirea unor soluții de creștere a veniturilor prin oferirea unor servicii de calitate care să asigure încasări zilnice cel puțin egale cu cheltuielile obligatorii efectuate pentru desfășurarea activității. Modificarea structurii personalului și creșterea salariului pentru a putea atrage oameni calificați ce ar crește calitatea serviciilor oferite. Locația și cadrul istoric contribuie din plin la dezvoltarea unei afaceri de succes dacă acest lucru se dorește.

Bibliografie

1. Anghel, M.G. (2015). *Analiză financiar-monetară*, Editura Economică, București
2. Anghel, M.G. (2013). Identification of financial instruments – important step in building portfolios. *Romanian Statistical Review*, 9, 52-65
3. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2016). *Bazele statisticii economice. Concepte teoretice și studii de caz*, Editura Economică

-
4. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2014). *Modelare economică. Concepte, teorie și studii de caz*, Editura Economică, București
 5. Anghelache, C., Anghelache, G.V., Kralik, L. (2012). *Model for the Analysis of the Commercial Company Performance. Romanian Statistical Review, Supplement*, April, 269-279
 6. Anghelache, C. (2010). *Metode și modele de măsurare a riscurilor și performanțelor financiar-bancare*, Ediția a II-a, Editura Artifex, București
 7. Anghelache, C. (2006). *Posibilități de analiză diagnostic a performanțelor unei firme*, Simpozion Internațional „Dezvoltarea Economică Durabilă. Management competitiv și eficiență economică”, Editura Artifex, decembrie 2006, 20-36
 8. Capanu, I, Anghelache, C. (2000). *Indicatorii economici pentru managementul micro și macroeconomic*, Editura Economică, București
 9. David-Sobolevski, I.M. (2015). *Analiza cheltuielilor, veniturilor și rentabilității firmei*, Editura Universitară, București
 10. Dumbravă, M. (2010). *Analiza performanței firmei: metode și modele*, Editura Economică București
 11. Gheorghiu Al. (2012). *Analiza economico-financiară la nivel microeconomic*, Editura Economică, București
 12. Spătaru, L. (2011). *Analiza economico-financiară, instrument al managementului întreprinderilor*, ediția a doua, Editura Economică, București